

תת"ע 5658/03/22 - מדינת ישראל שלוחת תביעות תעבורה חדרה נגד אנג'ל חיבה אשורוב

בית משפט השלום לתעבורה בחדרה

תתע"א 5658-03-22 מדינת ישראל נ' אשורוב
תיק חיצוני: 14216719345

בפני	כבוד השופטת עידית פלד
מאשימה	מדינת ישראל שלוחת תביעות תעבורה חדרה
נגד	
נאשמת	אנג'ל חיבה אשורוב
החלטה	

לפני בקשת הנאשמת לביטול כתב אישום, ולחילופין לביטול תיקון כתב האישום, מחמת הגנה מן הצדק.

ואלה העובדות הצריכות לענין:

1. כנגד הנאשמת הוגש ביום 14.3.22 כתב אישום המייחס לה עבירה של נהיגה בשכרות מחמת סירוב, עבירה מיום 28.2.22.
2. על פי הנטען בכתב האישום, בתאריך 28.2.22 בשעה 11:00 נהגה הנאשמת ברכב פרטי רנו ברחוב שיבת ציון בחדרה בהיותה שיכורה, בכך שסרבה לתת דגימת שתן לפי דרישת שוטר, בניגוד לסעיפים 62(3), 64ב(ב), 64ד(א), ו39א לפקודת התעבורה.
3. הנאשמת נפסלה, בפסילה מנהלית ע"י קצין, בתאריך 28.2.22 למשך 30 ימים.
4. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המאשימה בקשה לפסילה עד תום ההליכים; ובהחלטה מיום 25.4.22, בהסכמת הצדדים, הוריתי על פסילתה של הנאשמת עד לתום ההליכים המשפטיים נגדה, לתקופה קצובה מוסכמת למשך 4 חודשים מיום הפסילה המנהלית 28.2.22.
5. ישיבת הקראה נדחתה מעת לעת, על מנת לאפשר להגנה להשלים עיון בחומר החקירה, וכן לאפשר לצדדים למצות מו"מ; ומשהצדדים לא הגיעו להבנות, בדיון מיום 10.7.22 הודיעה המאשימה על תיקון כתב האישום באופן שבעובדות כתב האישום התווסף: "וכן בכך שהיית נתונה תחת השפעת משקאות משכרים או סם מסוכן לפי סעיף 64ב(4) בכך שהתנדנדת בעמידה, לא היית יציבה בהליכה על קו".

6. בנסיבות אלה, ביקשה ההגנה לבטל את כתב אישום מחמת הגנה מן הצדק, בנסיבות בהן נטען, כי הושמדה ראיה בעלת פוטנציאל מזכה (סיגריה מגולגלת שנתפסה במהלך האירוע, להלן: "הסיגריה"); ולאחר הגשת כתב האישום התווסף לתיק החקירה מזכר בנוגע להשמדת המוצג (להלן: "המזכר"), מזכר שנטען כי הוא בבחינת השלמת חקירה פסולה. וכן התנגדה ההגנה לתיקון כתב האישום מיום 10.7.22, אשר נטען כי נעשה באופן לא ראוי ולא הוגן ובחוסר תום לב, לאחר שהועלו טענות מקדמיות ולאחר הליך של הידברות, תוך שימוש במידע שנמסר במסגרת הליך ההידברות; ואין מקום לריבוי עבירות, והעבירה שהוספה היא עבירה שנבלעת לחלוטין בעבירה המקורית.

7. המאשימה, בתגובתה בכתב, ביקשה לדחות את הבקשה, וטענה: כי הסיגריה ("הג'וינט" כאמור בתגובת המאשימה) לא נתפסה כמוצג בתיק זה, אלא עסקינן בראיה שיכלה להיות רלבנטית לכל היותר לעבירת שימוש בסמים אילו המאשימה היתה מחליטה לנהל הליך בגין שימוש עצמי בסמים, ולכן אין מקום להתייחס אל הסיגריה כמוצג שהושמד; וכי לא מדובר בראיה בעלת פוטנציאל מזכה, וקיימות ראיות נסיבתיות אחרות שהיה בהן כדי לבסס את החשד הסביר לדרישה לתת דגימת שתן; והמזכר אינו מהווה פעולת חקירה, או השלמת חקירה, אלא בוצע במענה לבקשת ההגנה לדעת מה עלה בגורל הסיגריה, ולא לצורך איסוף ראיות כנגד הנאשמת. ובאשר לתיקון כתב האישום - נטען, כי הינו תיקון משפטי באשר לנסיבות אחרות לשכרות מעבר לאקט הסירוב, המבוסס על חומר חקירה שהועמד לעיון ההגנה, ולא התבסס על חומר חקירה חדש או השלמת חקירה כלשהי; והתערבות בשיקול הדעת של המאשימה בעניין זה יהא בה כדי לבטל בעקיפין את הסמכות שהוענקה למאשימה לתקן את האישום אף ללא רשות מבית המשפט בטרם ביצוע הקראה.

8. למען שלמות התמונה יצוין, כי התיק הועבר לגישור; אך הגישור ביום 3.1.23 לא צלח, והתיק הוחזר לשמיעה בפני.

דין

9. דוקטרינת ההגנה מן הצדק מסמיכה את בית המשפט ליתן סעד לנאשם, במידה ש"הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית" (סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי).

בפסיקה נקבע מבחן תלת-שלבי לבחינת תחולתה של הגנה מן הצדק על מקרה מסוים. ראשית, יש לבחון אם נפלו פגמים מצד הרשויות בהליכים שהתנהלו בעניינו של הנאשם, וככל שנפלו - לעמוד על עצמתם. לשלב השני עוברים אם אכן נפלו פגמים, ובמסגרתו יש לבחון אם לנוכח עצמתם, ניהול ההליך הפלילי פוגע בחריפות בתחושות הצדק וההגינות. בחינה זו נערכת לאור איזון בין מכלול הערכים, העקרונות והאינטרסים הקשורים בהליך הפלילי, כפי שהם מתבטאים בנסיבות המקרה. אם שוכנע בית המשפט שקיום ההליך הפלילי אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושות הצדק וההגינות, בשלב השלישי יוענק סעד המאזן כראוי בין הפגמים שנפלו לבין אינטרסים נוספים עליהם מגן המשפט הפלילי. (ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 776 (2005); ע"פ 4039/19 דניאל נחמני נ' מדינת ישראל) נבו (17.03.2021) (פסקה 60).

10. טענת הגנה מן הצדק, כמצוות הדין ובשל אופי הטענה, נטל הוכחת התשתית העובדתית לביסוסה מוטל

לפתחה של ההגנה (ראו: ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ'**, פ"ד נט(6) 776, 848 - 849 (2005); יעקב קדמי, **על סדר הדין בפליימ - הדין בראי הפסיקה**, חלק שני כרך א בעמ' 1347, והפסיקה הנזכרת שם (הוצאת דיונון, 2009)); ועל פי הפסיקה, דינה של טענת הגנה מן הצדק, המחייבת הנחת תשתית עובדתית, להתברר במהלך שמיעת הראיות. וראו לעניין זה ת"פ (מחוזי ת"א) 24518-06-19 **ארז שמואלי נ' מדינת ישראל** (נבו 07.11.2022) פסקה 4-5; ות"פ (מחוזי ב"ש) 4336-07-20 **מדינת ישראל נ' אלון אביטן** (נבו 23.08.2020) פסקה 15.

לפיכך, טענת הגנה מן הצדק, גם אם מבחינת טיבה היא בגדר טענה מקדמית, ככל שהיא טענה המחייבת הנחת תשתית עובדתית, דינה להתברר במהלך שמיעת הראיות כחלק מההליך גופו.

11. באשר לטענה שהושמדה ראיה בעלת פוטנציאל מזכה - במקרה דנן, הטענה שהסיגריה שהושמדה הינה ראיה בעלת פוטנציאל מזכה, הינה טענה המצויה במחלוקת עובדתית בין הצדדים, כפי שעלה בתגובת המאשימה, אשר טענה מצדה כי לא מדובר כלל במוצג בתיק, וודאי לא ראיה בעלת פוטנציאל מזכה, וקיימות ראיות נסיבתיות אחרות שהיה בהן כדי לבסס את החשד הסביר לדרישה לתת דגימת שתן. לפיכך, לא ניתן בשלב זה, בטרם נשמעו הראיות, להכריע במחלוקת העובדתית (והמשפטית) שבין הצדדים; ולא ניתן לקבוע בשלב זה כי נגרם עיוות דין לנאשמת או כי נפגעה זכותה להליך הוגן בשל השמדת הסיגריה, בטרם הובאו כל הראיות במשפט ותתבררנה מלוא העובדות הרלוונטיות שהמחלוקת מתייחסת אליהן; וההכרעה בטענה זו מקומה בשלב מאוחר יותר, לאחר שתונח בפני בית המשפט מלוא התשתית הראייתית.

אי לכך, דינה של הטענה להתברר במהלך שמיעת הראיות כחלק מההליך גופו; וככל שתתגבש תשתית מתאימה, לאחר שתשמענה כל העדויות ותובאנה הראיות הרלוונטיות, הן מצד המאשימה והן מצד ההגנה, תוכל הנאשמת לשוב ולבקש להפעיל את דוקטרינת הגנה מן הצדק; והעניין ידון ויוכרע בהתאם.

12. באשר למזכר - לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים בענייננו, אני סבורה כי התווספות המזכר אינה עולה כדי פגיעה בעקרונות הצדק ובהגינות המשפטית, לפי המבחן התלת-שלבי, כפי שיובהר להלן:

מבלי להכריע בשאלה האם מדובר בהשלמת חקירה פסולה (כטענת ההגנה) או מענה לבקשת ההגנה (כטענת המאשימה); הרי שגם אם נניח, לצורך הדיון, כי נפל פגם בהתנהלות המאשימה, וניתן לעבור לשלב השני של המבחן התלת-שלבי, הרי שלא מדובר בפגם חמור או מהותי, ועוצמת הפגם אינה גבוהה; ובאיוון בין האינטרסים הרלוונטיים השונים, לרבות האינטרס הציבורי לבירור האשמה נוכח חומרת עבירת הנהיגה בשכרות ומסוכנותה למשתמשי הדרך, והאינטרס של הנאשמת להליך הוגן ואי פגיעה ביכולתה להתגונן כראוי; ובשים לב לנסיבות הקונקרטיות של המקרה, לרבות הנסיבות שהביאו למזכר, מידת האשם הרובץ על המאשימה, והשלב ההתחלתי שבו נמצא המשפט בטרם נמסרה תשובה לכתב האישום - אני סבורה כי התווספות המזכר לתיק החקירה תוביל למצב שבו המשך ניהול ההליך כנגד הנאשמת כרוך בפגיעה חריפה בתחושות הצדק וההגינות, או בפגיעה בהוגנות ההליך; והמקרה דנן אינו מצדיק את הסעד הקיצוני של ביטול כתב האישום מכוח הגנה מן הצדק, במיוחד בטרם נשמעו ההוכחות. וראו גם ת"פ (מחוזי ב"ש) 4336-07-20 **מדינת ישראל נ' אלון אביטן** (פורסם בנבו, 23.08.2020), פסקה 15.

13. באשר לתיקון כתב האישום - לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים בענייננו, אני סבורה כי הודעת המאשימה על תיקון כתב האישום אינה עולה כדי פגיעה בעקרונות הצדק ובהגינות המשפטית, לפי המבחן התלת-שלבי, כפי

שיובהר להלן:

13.1 שלב ראשון - זיהוי הפגם שנפל בהליך ועוצמתו - על פי הוראת סעיף 91 לחוק סדר הדין הפלילי, עד לתחילת המשפט והקראת כתב האישום רשאית התביעה לתקן את כתב האישום, לפי שיקול דעתה, במסירת הודעה לבית המשפט, ותיקון כתב האישום אינו טעון רשות, ולבית המשפט אין סמכות של התערבות בהודעת התיקון. לפיכך, וכל עוד לא הוחל בדיון, שולטת התביעה על תוכן כתב האישום, על אף שכבר הוגש פורמלית לבית המשפט; ואמינה עלי טענת המאשימה, כי תיקון כתב האישום מבוסס על חומר חקירה שהועמד לעיון ההגנה, ולא התבסס על חומר חקירה חדש או השלמת חקירה כלשהיא.

אין גם בטענה, כי ההודעה על תיקון כתב האישום באה לאחר פגישה בין הצדדים, כדי למנוע תיקון כתב האישום. בהקשר זה מקובלת עלי הגישה שבטאה בתפ"ח (מחוזי ב"ש) 33171-05-14 **מדינת ישראל נ' משה רובין** (פורסם בנבו, 07.05.2015), שעל פיה "אינני מוצא כל מקום לטענות על כי הבקשה לתיקון באה לאחר הליך גישור ופגישות בין הצדדים. המבחן בשאלה אם לאפשר תיקון כתב אישום הינו במסגרת ההוראות המפורטות לעיל, ואין לטענות האמורות כל היבט אשר יהיה בו לכשעצמו כדי למנוע תיקון כתב אישום". וראו גם ת"פ (מחוזי י-ם) 12158-06-15 **מדינת ישראל נ' יונתן ברוכים**, (פורסם בנבו, 18.01.2016) בפסקה 52-53.

בעניינינו, הודעת המאשימה הוגשה עוד טרם נשמעה תשובת הנאשמת לאישום, וגם אם הודעת התיקון נובעת מפגישה בין הצדדים, הרי שאין הדבר צריך לחסום דרכה של המאשימה מלנסות ולהוכיח את המיוחס בכתב האישום.

13.2 שלב שני - האם בקיומו של ההליך הפלילי, חרף הפגם, יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות - בעניינינו, לא מדובר בריבוי אישומים, אלא בתיאור נוסף לאישום הנהיגה בשכרות; ולא יגרם לנאשמת כל עיוות דין בתיקון כתב האישום, שהרי הרקע העובדתי צריך להתברר בלאו הכי בשלמותו. כמו כן, תיקון כתב האישום בשלב הדיוני בו נעשה, מותיר בידי הנאשמת הזדמנות סבירה להתגונן כראוי בעקבות התיקון, ומובן כי נשמרות לנאשמת כל האפשרויות לכלכל הגנתה כראוי ולהתגונן גם מפני האמור בכתב האישום המתוקן; ותיקון כתב האישום בשלב מוקדם זה של הדיון, עוד בטרם ניתן מענה ובטרם נשמע עד כלשהו, אין בו כדי לפגוע באפשרות הנאשמת להתגונן, אינו מקפח את הגנת הנאשמת, ואינו פוגע בזכות הנאשמת להליך הוגן.

יתרה מכך, החובה לעשות צדק כוללת גם צדק כלפי הציבור; והאינטרס הציבורי מחייב כי בפני בית המשפט תוצג התמונה המלאה באופן שיסייע בידי בית המשפט להגיע, במידת האפשר, אל חקר האמת, תוך מתן אפשרות לתביעה להשתמש בזכותה לתיקון כתב אישום במטרה לדון דין צדק. וראו ת"פ (מחוזי חיפה) 408/03 **פרקליטות מחוז חיפה נ' אברמוב ישראל** (פורסם בנבו, 13.05.2004); ות"פ (מחוזי חיפה) 384/00 **מדינת ישראל נ' פלוני** (פורסם בנבו, 25.03.2001). וראו גם תפח"ע (מחוזי תל אביב-יפו) 26119-03-21 **מדינת ישראל נ' ירין שרף** (נבו 09.06.2021) - שם נדחתה בקשת הנאשם לביטול כתב האישום בטענה לפיה האווירה הציבורית היא זו שגרמה להגשת כתב אישום מתוקן בעבירה חמורה מקודמתה; ובית המשפט הורה, כי המאשימה הייתה רשאית לבחון מחדש את חומר הראיות שעומד ביסוד כתב האישום שהוגש נגד הנאשם, לתקן אותו ולייחס לו עבירת אינוס חלף עבירת בעילה אסורה בהסכמה אשר יוחסה לו בכתב האישום המקורי.

בנסיבות שפורטו לעיל, אינני סבורה כי בהודעת המאשימה על תיקון כתב האישום יש משום פגיעה בתחושת הצדק וההגינות, ומתייתר המשך הדיון בשלב השלישי למבחן לקיומה של הגנה מן הצדק.

14. נוכח כל האמור לעיל, הבקשה לביטול כתב אישום, וביטול תיקון כתב האישום, מחמת הגנה מן הצדק, נדחית.

15. נקבעת בזאת ישיבה למתן תשובה על האישום המתוקן, ליום 24.1.23 בשעה 13:30.

ב"כ הנאשמת ידאג להתייצבות הנאשמת לדיון.

התייצבות הנאשמת חובה.

להודיע לצדדים.

ניתנה היום, י"ז טבת תשפ"ג, 10 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.